

HÖGSKOLAN VÄST

SENAST ÄNDRAT 2014-01-17

INSTITUTIONEN FÖR EKONOMI OCH IT
Avdelningen för Företagsekonomi

Anvisningar och bedömningskriterier för uppsatsskrivande i företagsekonomi

Innehåll

1. INTRODUKTION	1
2. UPPSATSPROCESSEN OCH ARBETSGÅNG	3
3. UPPSATSHANDLEDNING OCH DESS SPELREGLER	6
4. OPPOSITION OCH FÖRSVAR AV UPPSATSEN	7
4.1 Riktlinjer för oppositionen	7
4.2 Riktlinjer för försvaret	8
5. OLIKA UPPSATSERS LIKHETER OCH SKILLNADER	8
6. BEDÖMNING AV UPPSATSER.....	11
6.1 Bedömningsgrunder	11
6.2 Arbetsgången vid betygssättning.....	13
REFERENSLISTA	14
BILAGA 1: FORMELLA KRAV PÅ UPPSATSER I FÖRETAGS-EKONOMI - – SPRÅK OCH FORMALIA.....	I
BILAGA 2: PLANERINGSRAPPORTENS INNEHÅLL (FÖR EXAMENS-ARBETE OM MINST 15 HP)	IV
BILAGA 3: UPPSATSENS FÖRSTA KAPITEL – INTRODUKTION	VI
BILAGA 4: METOD	IX
BILAGA 5: TEORETISK REFERENSRAM.....	XII
BILAGA 6: EMPIRI	XVI
BILAGA 7: ANALYS OCH TOLKNING	XVIII
BILAGA 8: SLUTSATS	XX

1. Introduktion

Att skriva uppsats är ett spännande och utmanande tillfälle för dig som student att fördjupa dig inom ett eget intresseområde. Arbetsformen är annorlunda jämfört med vanliga kurser, eftersom det ställs högre krav på självständighet och analysförmåga. Du tränas i att planera, genomföra och presentera ett projekt under en begränsad tidsperiod, en viktig förberedelse inför ett framtida yrkesliv. Du förväntas arbeta självständigt, integrera kunskaper och färdigheter från tidigare kurser, tillämpa vetenskapliga metoder samt presentera och försvara sin uppsats. Uppsatsarbetet har dessutom som avsikt att utveckla kritiskt tänkande. Du ges genom uppsatsarbetet tillfälle att utveckla din förmåga att:

- arbeta självständigt
- ställa långsiktiga mål och planera din tid
- samla in trovärdig information för att besvara frågor
- analysera resultat på ett tillförlitligt sätt
- bearbeta information kritiskt och dra slutsatser
- genomföra objektiva utredningar
- uttrycka dig sakligt i tal och skrift
- sakligt granska ditt eget och andras arbeten och resultat
(Fritt efter Nyberg och Tidström, 2012, s. 34)

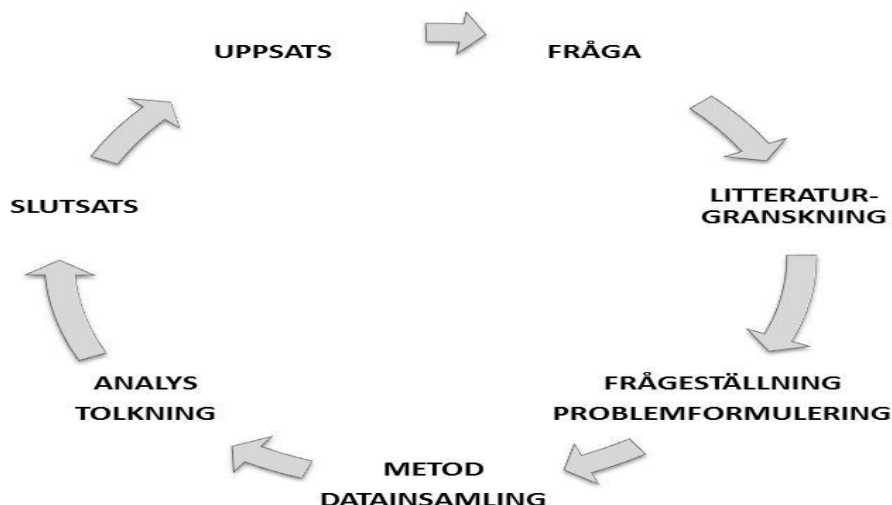
Utbildning på universitet och högskola syftar till att kontinuerligt träna dessa förmågor baserat på ett vetenskapligt förhållningssätt. Oftast sker detta i form av skriftliga rapporter och uppsatser. Att skriva är en skapande process - ett hantverk som behöver tränas upp för att steg för steg förfinas (Lindstedt, 2002). Sträva därför efter att skriva så mycket som möjligt i varje delkurs på vägen till examensarbetet.

Vid vetenskapligt forskningsarbete finns krav på *saklighet* (de uppgifter uppsatsförfattaren ger ska vara sanna och riktiga), *objektivitet* (strävan efter att vara objektiv) och *balans* (ge rätt utrymme åt det som uppsatsen behandlar) (Ejvegård, 2009). Vidare är vetenskapliga texter en genre med specifika egenskaper och krav på *precision* (använda begrepp ska ha en klart definierad betydelse), *koncentration* (texten ska behandla valt ämne så effektivt som möjligt) samt *organisation* (logisk struktur) (Jarrick och Josephson, 1996).

Uppsatsanvisningarna är i sin helhet avsedda för examensarbeten på kandidat- och magisternivå, men gäller i tillämpliga delar för allt uppsatsskrivande samt PM och projektarbeten i företagsekonomi. Anvisningarna innehåller information om uppsatsprocessen, spelregler för handledning, råd och riktlinjer för vad uppsatsen ska innehålla och hur den ska utformas samt grunder för betygssättning. Det kan därför vara lämpligt att läsa igenom anvisningarna vid flera tillfällen under uppsatsarbetets gång. Övrig metodlitteratur för respektive projekt tillämpas efter diskussion med kursansvarig lärare eller handledare.

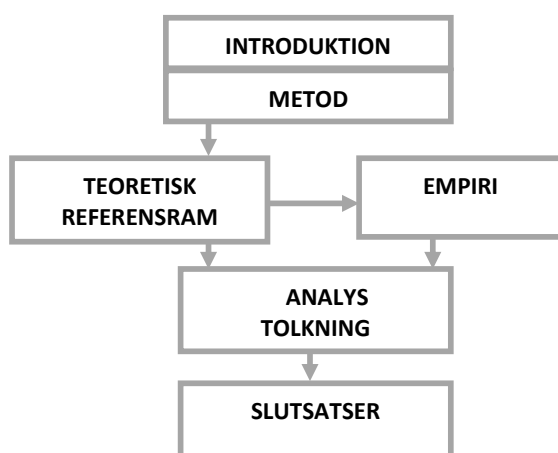
Den traditionella forskningsprocessen kan beskrivas som en cirkulär process med flera olika delmoment som ofta griper in i eller överlappar varandra. Processen (se Figur 1) startar med en fråga eller ett problem initierat av dig eller en uppdragsgivare. Därpå följer ett ”läsa på”-moment där du söker och tar del av tidigare forskning inom området.

Frågeställningar och problem specificeras därefter ytterligare. Metodmomentet innefattar insamling av data (empiri) exempelvis via observationer, intervjuer eller enkäter.

Figur 1. Forskningshjulet – en illustration av den traditionella forskningsprocessen
(Omarbetad från Backman, 2008, s. 27)

Analysmomentet innebär att insamlad data organiseras och systematiseras. I tolkningsmomentet ges analysen en mening och ett innehåll d v s data tolkas. Rapportering innebär slutligen att resultatet görs tillgängligt för andra. Forskningsprocessen är ofta iterativ, d v s upprepande av olika moment, exempelvis när du efter litteraturgranskning, handledning eller opponentseminarier går tillbaka och arbetar om tidigare moment. I vetenskapliga arbeten har författaren omformulerat och preciserat sina problemformuleringar och frågeställningar många gånger, vilket ofta benämns som den hermeneutiska spiralen (se t ex Ejvegård, 2009). En traditionell uppsats innehåller följande delar där pilarna visar på delarnas inbördes samband:

Figur 2. Illustration av uppsatsens delar
(Omarbetad från Björklund och Paulsson, 2012, s. 45)

När du skriver uppsats, se gärna uppsatsens delar som delar till en bil som ska monteras. De olika delarna kan i sig delvis färdigställas parallellt, men måste finjusteras för att passa

ihop i en helhet för att bilen ska fungera. Uppsatsen bör alltså *inte* skrivas som när du virkar en grytlapp – att börja i ena änden och sedan maska för maska närma sig den andra. Det är då omöjligt att redigera utan att repa upp allt (Jarrick och Josephsson, 1996).

Följande allmänna förutsättningar gäller för examensarbeten i företagsekonomi:

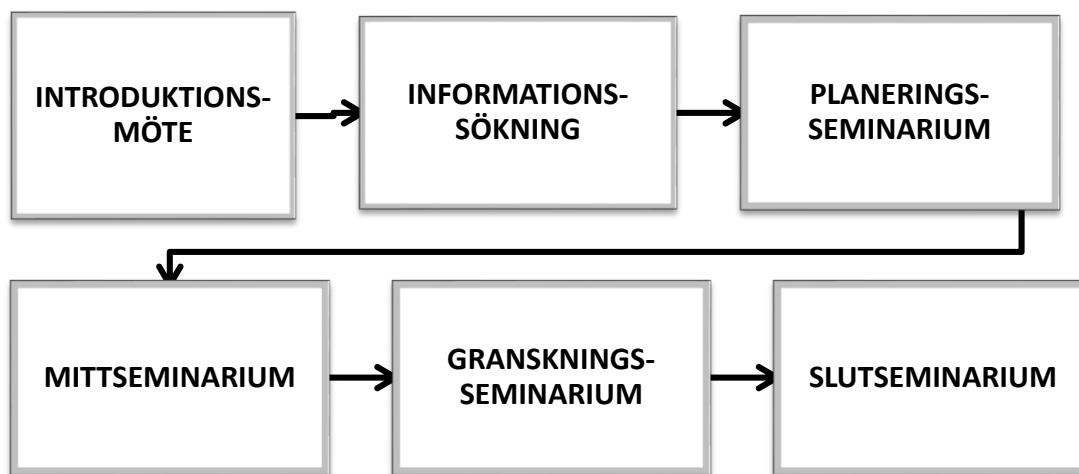
- Examensarbetet skrivs enskilt eller av högst två studenter tillsammans. Om du har en medförfattare så har ni båda ett gemensamt ansvar för hela uppsatsen. Inlärningsprocessen blir ofta lättare att hålla igång och mindre betungande om du samarbetar med någon. Medförfattare kan inspirera och motivera varandra samt lära av varandra. När du skriver tillsammans med någon bör ni komma överens om hur ni ska arbeta med avseende på t ex ambitionsnivå, bestämda arbetstider varje dag eller vecka, särskilda ansvarsområden och övriga arbetssätt, såsom att läsa varandras textutkast och ge konstruktiv feedback (Nyberg och Tidström, 2012, s. 18).
- Uppsatsgruppen får möjlighet att stämma av sina tankar och uppsatsidé med examinator och handledare under arbetet med Planeringsrapporten. Därefter tilldelas varje uppsatsgrupp en handledare efter det att planeringsrapporten godkänts av ansvarig examinator.
- Ansvarig examinator bedömer planeringsrapport och färdig uppsats samt examinerar examensarbetet baserat på de betygskriterier som framgår i avsnitt 6. Examinatorns bedömning kvalitetssäkras genom avstämning med en examinatorskommitté.
- För att upptäcka och förhindra vilseledande och plagiat granskas examensarbetet med hjälp av Urkund.
- Titeln för examensarbetet kommer att finnas med på ditt examensbevis.
- När examensarbetet är godkänt och har fått sin slutliga utformning efter ev viss revidering ska det arkiveras och ev publiceras i DiVA. Examensarbete som lämnas in för betygssättning och arkivering ska inlämnas i digital form (MSWord eller PDF) – detta krävs för godkänt resultat från 2013-07-01 (gäller kurser som startar H13 eller senare). All elektronisk arkivering utförs av avdelningen för utbildningsadministration efter det att examinatorn skickat in det godkända arbetet elektroniskt samt ett betygsunderlag som uppvisar godkänt. Högskolan uppmuntrar till publicering av godkända examensarbeten om minst 15 hp i DiVA. Om du inte kan eller vill offentliggöra arbetet i sin helhet, görs endast bibliografiska data samt abstract åtkomliga. All publicering sker av Biblioteket efter godkännande från student.

2. Uppsatsprocessen och arbetsgång

Ett examensarbete på **kandidat- och magisternivå** omfattar 15 hp. Det motsvarar tio veckors heltidsstudier (ca 400 timmar per student), men uppsatsen genomförs oftast under en längre tidsperiod. Anledningen till detta är att ni som skriver uppsats behöver tid på för att fundera över och formulera ert forskningsproblem och att forskningsfrågorna ska ha tid att växa och få en tydlig formulering. Det krävs i allmänhet en viss framförhållning för att planera och genomföra intervjuer och andra undersökningar.

Uppsatsgrupperna träffas vid ett antal seminarier tillsammans med handledare eller examinator enligt Figur 3. I början av respektive kurs presenterar kursansvarig vilka tidpunkter för seminarier och deadlines för inlämningar som gäller. Det är en viktig del

av uppsatsarbetet att delta i seminarierna och att hålla överenskomna tider för inlämningar.

Figur 3. Uppsatsprocessens seminarier

Eftersom du deltar i en grupp har du inte bara ansvar gentemot dig själv utan också för hela gruppen, du ska alltså aktivt ta del i gruppens arbete. Detta innefattar att du vid planerings- mitt-, gransknings- och slutseminarium ska:

- närvara, läsa och aktivt diskutera andras idéer och utkast
- genomföra oppositioner enligt anvisningar

Seminarierna är inlärningsstillfällen och du kan genom att vara väl insatt i andra studenters forskningsproblem och metoder bidra till en stimulerande forskningsmiljö. Du lär dig mycket genom att kritiskt granska andras texter samt ge konstruktiv kritik (Nyberg och Tidström, 2012).

Vid *introduktionsmötet* presenteras uppsatskursen och då ges bland annat information om hur problematisering och forskningsfråga bör utformas. En väl genomarbetad problemdiskussion kräver mycket arbete och har stor betydelse för din möjligheter att formulera intressanta och praktiskt genomförbara frågeställningar för uppsatsarbetet. Problemdiskussionen ska identifiera, avgränsa och formulera forskningsfrågan. Vid seminariet för *informationssökningen* presenteras vad som utmärker vetenskapligt granskad text. Information ges om vilka vetenskapliga källor (främst vetenskapliga tidskrifter) som finns inom det företagsekonomiska ämnesområdet samt hur du kan finna dessa i olika databaser.

Planeringsrapporten ger ett underlag för hur undersökningen är tänkt att genomföras, med bl a problemdiskussion, forskningsfråga, syfte, teoretisk referensram och metodbeskrivning (för disposition av planeringsrapporten, se bilaga 2). Planeringsrapporten lämnas till examinator enligt tidsplanen. Om planeringsrapporten godkänns av examinatorn presenteras den på *planeringsseminariet*. Därefter följer *mittseminariet*, vilket leds av handledaren och där uppsatsgrupperna presenterar sin teoretiska referensram och metod.

Vid seminariet diskuteras omfattning, inriktning av teorival samt hur uppsatsgruppen använder teorin. Metodval, datainsamlingens omfattning samt alternativa val av teori och metod diskuteras.

För att få delta vid *granskningsseminariet* krävs ett **fullständigt manus** till uppsatsen (som innehåller uppsatsens alla delar). Respektive handledare meddelar vad som krävs. Granskningsseminarium genomförs vanligtvis två-tre veckor före slutseminarium. Syftet med detta mer formella seminarium är att du ska få synpunkter och konstruktiv kritik på ett stadium där det fortfarande är möjligt att göra ordentliga förändringar och förbättringar av uppsatsen. Seminariet leds av handledaren för uppsatsen. Det inleds med att respektive grupps författare får tillfälle att korrigera de fel som eventuellt finns i manuskriptet. Därefter presenterar och opponerar opponentgruppen på uppsatsen enligt givna riktlinjer (se kapitel 4). Författarna försvarar därefter sitt arbete genom kommentarer och diskussion av opponenternas granskning. Opponentgruppen överlämnar ett skriftligt underlag till författarna. En lista på korrekturfel som till exempel stavfel bör även överlämnas till författarna i samband med seminariet. Inför granskningsseminariet ska även en kontroll i antiplagieringssystemet URKUND genomföras enligt kursansvarigs anvisningar.

Uppsatsprocessen avslutas med ett *slutseminarium*, där den **färdiga uppsatsen** granskas inför betygssättningen. Seminariet leds därför av examinatorn. I likhet med granskningsseminariet inleds seminariet med att respektive grupps författare får tillfälle att korrigera de fel som eventuellt finns i manuskriptet. Därefter presenterar och opponerar opponentgruppen på uppsatsen enligt givna riktlinjer (se kapitel 4) och överlämnar ett skriftligt underlag. För uppsatser som blir underkända vid det första slutseminariet finns två ytterligare tillfällen nästföljande termin där uppsatsgruppen kan gå upp på. Efter första slutseminariet upphör handledningen av uppsatsen.

3. Uppsatshandledning och dess spelregler

Uppsatsarbetet kännetecknas av en hög grad av självständighet. Det innebär att du ansvarar för undersökningens genomförbarhet och för de åtgärder du vidtar, exempelvis val av metoder, insamling av data, analys av resultat samt att arbetet fortskrider enligt tidplanen.

Handledarens roll är att vara en diskussionspartner som ställer kritiska frågor, pekar på problem, ger synpunkter och råd samt ger feedback på din text. Handledaren kommer inte ge exakta anvisningar för *vad* och *hur* du ska göra då det är du som ska välja, fatta och ansvara för dina beslut. Förutom handledare på högskolan kan det finnas externa resurspersoner, t ex om du skriver en uppsats på uppdrag av ett externt företag.

För att få ut mesta möjligt av handledningstillfällena bör du följa några enkla spelregler:

- kom förberedd till seminarier eller individuella handledningstillfällen - du ska alltid ha tänkt själv och ha ett skriftligt underlag att presentera/diskutera, vilket möjliggör en så konkret och framåtriktad handledning att du kan förbättra din text
- lämna ett skriftligt underlag med tydliga anvisningar till de delar av texten du vill diskutera *i god tid* före handledningstillfället
- ta kontakt med handledare innan du inleder datainsamlingen
- var öppen och mottaglig för förslag
- anteckna noga idéer och det som diskuterats
- ta initiativet och boka vid behov tid för individuell handledning utöver det som ges i samband med seminarierna samt ange tydligt vad du vill diskutera (Rienecker och Jørgensen, 2002)

Den handledning som ges utöver inplanerade seminarier ska bygga på att du har ett väsentligt problem att diskutera, d v s något du på förhand har funderat igenom, och kring vilket du kommit fram till att du behöver en bedömning eller kommentar för att kunna gå vidare. Observera att handledning endast erbjuds under den termin då du följer uppsatskursen, d v s fram till slutseminariet i juni.

Handledaren kan inte ge ett förhandsutlåtande om vilket betyg uppsatsen kan tänkas få, eftersom betygssättningen är examinatorns uppgift. Handledaren kan inte heller korrekturläsa uppsatsen eller ge vägledning om ordbehandlingsproblem. I sådana ärenden kan du istället kontakta Servicedesk eller Språk- och Textcentrum.

4. Opposition och försvar av uppsatsen

Att opponera på någon annans uppsats är ett övnings-, inlärnings- och bedömnings-tillfälle. Att var opponent innebär att med en konstruktiv grundattityd kritiskt granska den framlagda uppsatsen och ta fram dess starka och svaga sidor samt föra en dialog med författarna. Genom oppositionen får du även tillfälle att visa din egen kompetens inom uppsatsskrivande. Författarna bör ha en öppen inställning till opponenter och deras kommentarer då dessa kan bidra till att förbättra uppsatsen.

Oppositionsmomentet är en viktig del av processen för examensarbetet och fullgörs vid seminarierna i uppsatskursen. Kravet här är i första hand godkända prestationer. En väl genomförd opposition kan emellertid påverka den samlade bedömningen av prestationerna på kursen.

4.1 Riktlinjer för oppositionen

När du förbereder oppositionen, se då till att strukturera och ordna dina uppfattningar och åsikter i en lämplig ordning - i det närmaste som ett kort föredrag. Att opponera är att bedöma, att bjuda motstånd och att skapa spänning. Oppositionen är till för att ge konstruktiv kritik genom att försöka visa på uppsatsens förtjänster och att lyfta fram de möjligheter som finns till att förbättra och förstärka eventuella svagare delar. Varje uppsats bör uppfattas och bedömas efter sina egna förutsättningar; oppositionen ska alltså ta rimlig hänsyn till de utgångspunkter och begränsningar som författarna till studien har angivit, men ett visst mått av "om jag hade varit ni" är tillåtet.

Oppositionen **ska finnas nedskriven** så att respondenterna och handledare/examinator kan få den tillhanda efter seminariet. Att sätta oppositionen på pränt är också till nytta för opponenter eftersom det tvingar till eftertanke. Opponenterna har ansvar för att genom samtal med författarna medverka till att syftena med respektive seminarium uppfylls. Dessa syften är:

- att varje seminarium blir ett inläringstillfälle för författare, opponent och åhörare i konsten att genomföra och bedöma vetenskapliga forsknings- och utredningsarbeten
- att författaren ska få utförlig "feedback" på sitt arbete utöver den som ges av handledaren.

Opponenterna ska ifrågasätta gjorda val och dragna slutsatser (*kritiskt tänkande*), finna och föreslå nya infallsvinklar på det behandlade problemet (*kreativt tänkande*) samt se styrkan och möjligheterna i den framlagda uppsatsen (*positivt tänkande*). Det innebär att kritiken ska framföras i en dialog med författarna, där opponenter ska ha fokus på att granska helheten och de delar som enligt dem har avgörande betydelse för bedömningen. Några vanligt förekommande misstag som opponenter bör undvika är:

- Att vara positiv i alltför diffusa termer. Det ger uppfattningen att opponenter inte försökt eller förmått tränga in i uppsatsen och därmed inte gjort sitt jobb.
- Att försöka "såga" uppsatsen. Konsten är att föreslå bättre alternativ själv.

- Att gå igenom uppsatsen sida för sida, d v s spendera tid på smådetaljer. Detta brukar medföra att för lite tidsutrymme ges att granska och diskutera analys och slutsatser. Ett tips är att istället överlämna en förteckning över formaliafel och andra småfel.
- Endast formaliabrister som försvårar för läsare att förstå och bedöma uppsatsen ska tas upp på seminariet och kortfattat återges när det sammanfattande omdömet avges.

4.2 Riktlinjer för försvaret

Att vara respondent, d v s att försvara sin uppsats, är inte heller det en alldeles enkel eller självklar sak. Kom ihåg att det är du som uppsatsförfattare som har mest ingående kunskap om uppsatsen, men acceptera samtidigt att det egna arbetet kan ha brister som är värda att kritisera, och förhåll dig öppen för förslag på förbättringar. Att rekommendera innan seminariet är att ställa dig följande strategiska fråga: Hur ska jag agera för att oppositionen ska bli så användbar som möjligt för det vidare uppsatsarbetet? Det är ofta bättre att be opponenterna utveckla eller förklara sitt resonemang än att direkt gå i svaromål. Ställ gärna frågor till opponenterna när något är oklart, som t ex: Vad menar ni med...? Vad skulle vara ert råd..? När opponenter gör påpekanden som författarna inte har ett starkt försvar mot, är det bättre att erkänna att opponenter har en poäng än att försöka försvara sig med dåliga argument. I ett i övrigt starkt försvar är det snarare en styrka än en svaghet att ge erkännanden åt opponenter.

För mer information om opposition och försvar se exempelvis Björklund och Paulsson (2012) och Backman (2008).

5. Olika uppsatserns likheter och skillnader

Uppsatser skiljer sig från andra skriftliga tillämpningsuppgifter och PM som du har författat tidigare under din utbildning, bl a vad gäller den tid som står till förfogande, kraven på omfång och djup/kvalitet samt självständighet. Vid Högskolan Väst har vi två typer av uppsatser i företagsekonomi. På grundnivå har vi kandidatuppsats (också kallad C-uppsats), vilken ingår i kandidatexamen. På avancerad nivå har vi magisteruppsats (också kallad D-uppsats), vilken ingår i magisterexamen. Båda dessa uppsatser är examensarbeten som omfattar 15 hp, men eftersom uppsatserna skrivs på olika nivåer skiljer sig kraven dem emellan (se tabell 1).

En uppsats består av en första sida, en sammanfattning på svenska och engelska, en innehållsförteckning samt ett lämpligt antal och utformade kapitel som behandlar introduktion, problem, syfte, metodval, teoretisk referensram, empiriredovisning, analys, slutsatser, referenslista och ev bilagor. Strukturen och kapitelordningen kan i olika uppsatser se olika ut. Liksom en del författare väljer att ha flera metodkapitel i stället för ett enda, väljer andra t ex att ha flera teorikapitel, empirikapitel och/eller analyskapitel. Dessa val kan vara helt i sin ordning, det väsentliga är att strukturen kommunicerar uppsatsens innehåll på ett bra och tydligt sätt, att varje kapitel är väl strukturerat och innehåller en god argumentation samt att uppsatsens innehåll i sin helhet motsvarar de krav som gäller för ett godkänt betyg.

En uppsats innehåller normalt insamling och bearbetning av empiri. Ett alternativ som kan komma ifråga på magisternivå, är den teoretiska uppsatsen (theoretical research), också kallad litteraturöversikt. En rent teoretisk uppsats innebär vanligen en genomgång av forskningsläget inom ett visst fält där författarna genom en analys av utvecklingstrender eller liknande inom tidigare forskning bidrar med ny kunskap. Den största skillnaden mellan en kandidat- och magisteruppsats är att kraven på vetenskaplighet och teoretiskt kunskapsbidrag är högre vad gäller en magisteruppsats. På kandidatnivå är kravet på att utveckla ny kunskap något mer begränsat. Magisteruppsatskursen är forskningsförberedande, vilket gör att kraven på vetenskaplig stringens blir högre i detta arbete. Det betyder bl a att det som brukar kallas "forskningsfronten" ska belysas. Det krävs att den vetenskapliga tyngden i uppsatsens källor är högre när det t ex gäller inslaget av aktuella artiklar från vetenskapliga tidskrifter. Alternativa metoder ska diskuteras och valet av metod motiveras. Teorianknytning, analys, kritisk granskning och förslag till vidare forskning är andra viktiga inslag. Högre krav ställs också på förmågan att inom huvudområdet göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga aspekter och samhällsaspekter, etiska aspekter samt på förmågan att visa medvetenhet om etiska aspekter på forsknings- och utvecklingsarbete. För en mer fördjupad redogörelse av innehållet i och kraven på de olika uppsatsdelarna, se kapitel 6 och bilaga 3-8. Tabell 1 nedan beskriver skillnader och likheter mellan kandidat- och magisteruppsats.

Innehåll	Kandidatuppsats, 15 hp	Magisteruppsats, 15 hp
Problemformulering och syfte	Tillåts i huvudsak vara praktiskt motiverat. Även om en uppsats har fokus på problemlösning, måste dock uppsatsförfattaren formulera ett akademiskt godtagbart problem.	Problemformuleringen och syftet ska främst riktas mot kunskapsutveckling. Den/det ska <i>helst</i> även vara praktiskt motiverad/t
Litteratur För alla uppsatser krävs för många att självständigt söka och välja relevant litteratur samt positionera sig med hjälp av relativt etablerad och aktuell forskning inom ämnet	Den teoretiska referensramen ska huvudsakligen utgöras av vetenskapliga artiklar.	De huvudsakliga källorna ska vara vetenskapliga artiklar, avhandlingar och böcker med tydlig forskningsinriktning. Att uppfylla kravet på att uppvisa självständig bearbetning av teorier är viktigt
Teorianvändning och vetenskaplighet	Här accepteras att den teoretiska referensramen främst används för att lösa ett praktiskt problem.	Det krävs att de slutsatser som dras har vissa teoretiska implikationer, t ex kan befintliga teorier testas eller utvecklas.
Metod och metodologiska diskussioner Oavsett uppsatstyp/-nivå krävs en metoddiskussion som är väl kopplad till aktuell studie	Här ställs främst krav på ett utifrån problemställningen motiverat och väl formulerat metodval. Kravet på generaliserbarhet/överförbarhet kan här reduceras något.	Kraven på metodologisk medvetenhet ökar även i kunskaps-teoretiska termer. Högre krav ställs också på argumentationen för metodvalet och en stringent genomförd och vetenskapligt accepterad undersökning och analys. Här skärps dessutom kravet på representativitet/ överförbarhet.
Resultatredovisning, analys, tolkning och slutsats Här knyts de teoretiska utgångspunkterna och de empiriska resultaten samman på ett systematiskt, trovärdigt och självständigt sätt.	En mer deskriptiv resultatredovisning, analys, tolkning och slutsats kan godkännas	Resultatredovisning, analys, tolkning och slutsatser ska tillföra området ett kunskapsbidrag som i någon mening är vetenskapligt accepterad. Dessutom finns krav på att bedömningar i uppsatsen ska göras med hänsyn till vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter samt påvisa medvetenhet om forskningsprocessens etiska aspekter.

Tabell 1. Jämförelse av krav på innehållet i en kandidat- och magisteruppsats (Fritt efter Umeå Universitet, 2012)

6. Bedömning av uppsatser

En uppsats kan ges betygen underkänt (U), godkänt (G) eller väl godkänt (VG). En omfattande komplettering kan förekomma innan en uppsats får betyget G. Både uppsatser med betyget G och VG kan behöva åtgärda vissa smärre kompletteringar av formalia karaktär. Det går däremot inte att genom komplettering ändra en uppsats med betyget godkänd till betyget väl godkänd. Det går heller inte att få "förhandsinformation" om betygsbedömningen inför slutseminariet.

För en godkänd uppsats är språket och uppsatsens formella utseende absoluta krav (se bilaga 1). En god språkbehandling är avgörande för att innehållet i en uppsats ska kommuniceras på ett acceptabelt sätt. I vissa fall kan språkgranskning krävas för att uppsatsen ska kunna godkännas. Bland bedömningskriterierna bör dessutom *helhetsbedömningen* och *argumentationens kvalitet* särskilt framhållas. En uppsats som saknar en bra helhet kan inte få ett godkänt betyg, även om dess olika delar är ambitiöst genomförda. Omvänt kan en uppsats med en bra helhet, men med mindre väl utvecklade och genomförda delar, inte uppnå betyget väl godkänd.

6.1 Bedömningsgrunder

De kriterier som handledare och examinators använder som utgångspunkt för vägledning, bedömning och betygsättning av uppsatser utgår från Universitetskanslerämbetets, f d Högskoleverkets, nationella mål för uppsatser inom företagsekonomi (Högskoleverket, 2012). Dessa mål sammanställs i tabell 2 nedan. Tabellen visar uppsatsens huvuddelar, kopplade till bedömningsgrunderna, vilka också förtydligas. Vid sidan av att tydliggöra dessa mål, ska sammanställningen fungera både som vägledning och checklista för vad som är viktigt att tänka på som uppsatsförfattare och som anvisningar för vad uppsatsen ska innehålla för att kunna bli godkänd, d v s vilka bedömningskriterier som gäller.

UPPSATSENS HUVUDDELAR	BEDÖMNINGSGRUNDER	FÖRTYDLIGANDEN
Problematisering	Identifiering och formulering av problem	Problemdiskussionen ska vara koncis, genomtänkt och strukturerad. Den ska utmytna i en tydlig och motiverad problemformulering som självständigt identifierats och skapats av författaren.
	Problematiseringens relevans	Valet av problem ska vara relevant med avseende både på tidigare kunskaper/studier inom området och på dess betydelse för yrkesliv, samhällsfrågor och/eller kunskapsutveckling. Valet ska motiveras och studieobjekt definieras.
	Syfte inklusive avgränsningar	Uppgiften ska vara preciserad och avgränsad på ett sådant sätt att den är genomförbar och att det går att avslutningsvis läsa ut resultatet. Syftet ska ha ett generellt intresse utöver uppsatsskrivande.

UPPSATSENS HUVUDELAR	BEDÖMNINGSGRUNDER	FÖRTYDLIGANDEN
Teoretisk referensram/ Teorier och begrepp	Förtrogenhet med teoretiskt tänkande	Inkluderar bl a förmåga att skilja mellan begrepps teoretiska och vardagliga betydelse.
	Tidigare relevant forskning	Tidigare viktiga arbeten inom det valda problemområdet ska vara identifierade och arbetet anknutet till befintlig teori- och begreppsbyggnad.
	Analysmodell med operationalisering av begrepp	Ska visa förmåga att välja och vid behov anpassa en användbar begreppsapparat som knyter an till tidigare relevant forskning och som uttryckligen används för behandlingen av det valda problemet. Begreppen ska uttryckas så att de kan definieras och/eller observeras. Valet av begrepp (teori, modell, tidigare studier) ska göras med koppling till problemet.
Övergripande metod eller angreppssätt	Redogörelse för och motivering av vald design	Metodvalets för- och nackdelar ska diskuteras samt begränsas till problemrelevanta aspekter. Genomförandet ska vara uppenbart och kontrollerbart för läsaren.
	Undersökningsdesignens relevans med hänsyn till problem, modell och data	Den valda metoden ska motiveras och kopplas till problem, teori och modell.
	Redogörelse för insamling och analys/tolkning av material och data	Redogörelsen för insamling och analys/tolkning ska vara konsistent och författaren ska visa medvetenhet om hur bl a kvantitativa och kvalitativa analysmetoder används beroende på vald ansats.
Redovisning, analys/tolkning, resultat och slutsatser	Avrapportering	Avrapportering av det empiriska materialet ska vara systematisk, med koppling till den valda modellen.
	Analys och tolkning kopplade till använda teorier, begrepp, metod	Analysen/tolkningen struktureras på ett genomtänkt sätt, i enlighet med analysmodell eller sammanfattande teoretisk referensram, vald metod samt kopplat till teori.
	Slutsatser relaterade till syfte och problem	Resultat och slutsatser ska vara begripliga och diskuteras med avseende på trovärdighet, giltighet, relevans och besvara hur syftet uppfyllts.
Övergripande perspektiv	Formalia	Språket ska vara stringent och korrekt. Tillämpningen av figurer och tabeller ska vara formellt riktig. Systemet för källhänvisningar och källförteckning ska vara konsekvent och enligt riktlinjerna.
	Sammanhang mellan problem, syfte, teori, modell, metod, data och slutsatser (den röda tråden)	Arbetet ska utgöra en helhet där problemformulering, teori, modell, val av metod, redovisning av insamlat och analyserat empiriskt material samt slutsatser hänger väl ihop och följer logiskt på varandra. Arbetet har en balanserad disposition, ett logiskt framställningssätt och läsbarhet samt röd tråd.
	Kritiskt förhållningssätt	Visar förmåga att förhålla sig kritisk till egna och andras tankar, till teoretiskt och empiriskt källmaterial samt till det egna arbetet relaterat till samhällliga, ekonomiska och etiska aspekter.
	Reflektion och kreativitet	Visar förmåga att reflektera och tänka nytt
	Trovärdigheten i tillvägagångssätt, resultat och slutsatser	Redogör för tillvägagångssättet på ett trovärdigt, logiskt och begripligt sätt.

Tabell 2. Grunder för bedömning av kandidat- och magisteruppsatser i företagsekonomi vid Högskolan Väst (Högskoleverket, 2012)

De flesta studenter har ofta höga målsättningar med sitt uppsatsarbete och lägger ned mycket tid och engagemang. Det är därför viktigt att betona att ett godkänt betyg betyder en kvalitet som är till belåtenhet. För att få ett VG-betyg krävs att uppsatsen ligger betydligt över normal nivå på ett flertal av de viktiga bedömningskriterierna (se angivna bedömningsgrunder i tabell 2 ovan).

6.2 Arbetsgången vid betygssättning

Ansvarig för betygssättning av uppsatser inom företagsekonomi är en examinator inom respektive ämnesdisciplin, d v s redovisning, organisation och marknadsföring. För att säkerställa att uppsatserna betygssätts på ett så likartat sätt som möjligt, har hon/han en examinatorskommitté till sin hjälp. Till grund för bedömningarna har respektive examinator samt examinatorskommittén den uppsatsversion som presenterades vid slutseminariet efter ev *mindre* kompletteringar. Examensarbete som lämnas in för betygssättning och arkivering ska inlämnas i digital form (MSWord eller PDF) – detta krävs för godkänt resultat fr o m 2013-07-01 (gäller kurser som startar H13 eller senare). All elektronisk arkivering utförs av utbildningsadministratör efter det att examinatorn skickat in det godkända arbetet elektroniskt samt ett betygsunderlag som uppvisar godkänt. Högskolan uppmuntrar till publicering av godkända examensarbeten om minst 15 hp i DiVA. Om du inte kan eller vill offentliggöra arbetet i sin helhet, görs endast bibliografiska data samt abstract åtkomliga. All publicering sker av Biblioteket efter godkännande från student.

Förutsatt att oppositioner samt obligatoriska seminarier genomförts med betyget godkänt, kommer hela uppsatskursen rapporteras som godkänd i LADOK. Om uppsatsen inte blir godkänd vid ordinarie examinationstillfälle, eller vid något av höstens två erbjudna tillfällen för omexamination (preliminärt i augusti och december), krävs en ny uppsats som examineras i samband med nästkommande års uppsatskurs.

Referenslista

- Backman, Jarl (2008). *Rapporter och uppsatser*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Björklund, Maria & Paulsson, Ulf (2003) *Seminarieboken – att skriva, presentera och opponera*. Lund: Studentlitteratur.
- Björklund, Maria & Paulsson, Ulf (2012) *Seminarieboken– att skriva, presentera och opponera*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Bryman, Alan & Bell, Emma (2011). *Business Research Methods*. 3. uppl. Oxford: Oxford University Press.
- Bryman, Alan & Bell, Emma (2011). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Malmö: Liber.
- Ejvegård, Rolf (2009). *Vetenskaplig metod*. 4. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Gustafsson, Bengt, Hermerén, Göran & Petersson, Bo (2005). *Vad är god forskningssed?: synpunkter, riktlinjer och exempel*. Stockholm: Vetenskapsrådet.
- Högskolan Väst (2012), *Riktlinjer för examination på grundnivå och avancerad nivå vid Högskolan Väst*. [Elektronisk].
http://www.student.hv.se/dynamaster/file_archive/120626/d4fd36f1f0e88b9c23bfe9da5f7e9797/Riktlinjer%20examination%20juni%202012.pdf . [2012-11-26].
- Högskoleverket, (2012), *Kvalitetsutvärdering av företagsekonomi och närliggande huvudområden*, Stockholm .[Elektronisk].
<http://www2.hsv.se/download/kvalitet/foretagsekonomi-2011.pdf> . [2012-11-26].
- Jarrick, Arne & Josephson, Olle (1996). *Från tanke till text: en språkhandbok för uppsatsskrivande studenter*. 2.uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Lindstedt, Inger (2002). *Textens hantverk: om retorik och skrivande*. Lund: Studentlitteratur.
- Norberg Brorsson, Birgitta & Ekberg, Karin (2012). *Uppsatshandledning och skrivutveckling i högre utbildning: om det självständiga arbetet och skrivande i alla ämnen*. 1. uppl. Stockholm: Liber citerar Burge, Liz (2004). Adult learning ED6144. Faculty of Education, University of New Brunswick. Winter 2004. Opublicerad studiehandledning.
- Nyberg, Rainer & Tidström, Annika (red.) (2012). *Skriv vetenskapliga uppsatser, examensarbeten och avhandlingar*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Rienecker, Lotte & Stray Jørgensen, Peter (2002). *Att skriva en bra uppsats*. 1. uppl. Malmö: Liber.

Umeå Universitet, (2012), Manual .[Elektronisk]
<http://www.usbe.umu.se/enheter/fek/student/uppsatsarbete/om-uppsatsarbetet/> .[2012-11-26].

URKUNDS plagiathandbok .[Elektronisk].
http://www.orkund.se/SE/documents/Orkund_s_plagiathandbok.pdf.
.[2012-11-26].

BILAGA 1: Formella krav på uppsatser i företags-ekonomi – språk och formalia

I detta avsnitt anges de krav på språk och formalia som uppsatser i företagsekonomi vid Högskolan Väst ska uppfylla. Det gäller allt från vad som ska ingå i arbetet, som exempelvis en framsida och en innehållsförteckning, till hur du skriver referenser. Uppsatsen ska ge ett enhetligt intryck även om två personer skrivit tillsammans. Det är viktigt att rubriker, typsnitt, och tomrader är desamma genom uppsatsen. Uppsatsens layout och språk bidrar till att ”lyfta fram budskapet och öka trovärdigheten” (Björklund och Paulsson, 2003, s. 79)

Språk

Ett korrekt språk är en förutsättning för en godkänd uppsats då språket är författarens verktyg för att förmedla uppsatsens innehåll till läsaren. Den vetenskapliga stilen kännetecknas av att den är precis genom att termer och begrepp definieras, och att den är koncentrerad. Försök använda ett språk som är så enkelt och tydligt som möjligt, då ett onödigt komplicerat språk gör uppsatsen mer svårtillgänglig. Försök samtidigt undvika talspråk och chattspråk. Den vetenskapliga stilen kännetecknas också av att den är saklig och väl organiserad, d v s logiskt ordnad. Övergångar mellan uppsatsens olika delar förklarar för läsaren hur de olika delarna hänger samman och underlättar läsningen.

Det är alltså viktigt att den slutliga texten är väl genomtänkt och språkligt korrekt. För att skriva en bra text behöver du skriva om många gånger. Det är värt att kontinuerligt lägga ned tid på att jobba med språket under hela uppsatsprocessen och inte minst med slutlig redigering och korrekturläsning. Använd stavningskontroll i det ordbehandlings-program du använder, samt Svenska Akademiens ordlista som rättesnöre för stavning. Använd gärna en kompis för korrekturläsning och vänd dig till Språk och Textcentrum för att få stöd och hjälp i skrivandet.

En vetenskaplig uppsats innehåller ofta specifika facktermer och centrala *begrepp* och dessa bör definieras första gången de förekommer i texten. Detsamma gäller alla *förkortningar*, vilket görs genom att skriva ut hela ordet/alla orden följt av förkortningen inom parentes. När det gäller vedertagna förkortningar (t ex, etc, bl a, m fl) ska användningen vara konsekvent genom uppsatsen antingen skrivs orden ut (bland annat) eller så förkortas orden med mellanrum eller punkter: bl a eller bl.a. *Sidhänvisningar* skrivs s. 124 på svenska och p. 124 på engelska.

Ordet *man* används ofta i texter, men undvik att använda ordet i uppsatser då det är svårt för läsaren att förstå vem ”man” egentligen är. Ersätt ”man” med det ord som avses eller skriv om meningen.

Vanligtvis skrivs uppsatser så att författaren växlar *tempus* mellan presens och imperfekt. Imperfekt förekommer i sammanfattning (vad som gjorts), introduktion- och teoriavsnitt (exempelvis vid granskning av tidigare forskning), samt metod och resultatavsnitt (undersökningen har genomförts). Presens kan användas i diskussionsavsnitt (Backman, 2008, s. 48). I tidiga utkast av uppsatsen, t ex planeringsrapporten, kan futurum användas (då man beskriver vad man avser göra). I senare versioner då datainsamlingen är genomförd ändras texten till imperfekt.

Generellt skrivs *siffrorna 0–12* som bokstäver i stället för siffror i löpande text. I text där talen utgör en viktig del, som redovisning av vetenskapliga resultat, skrivs dock alla sifferuttryck med siffror. I löpande text används ordet *procent*, % -tecknet, används enbart i tabeller. Decimaler avskiljs i svenskan med kommatecken (15,4%, 0,248 mm) och i engelskan med punkt (15.4%, 0.48 mm). Tusental skrivs på svenska med mellanslag, inte punkt (4 500), och på engelska med komma (4,500). Stora tal över en miljon är lättare att läsa om de skrivs med ordet miljon efter, istället för nollor. Måttenheter skrivs med siffror (1 cm, 10 kg).

Layout

Uppsatsen ska skrivas i A4 sidformat med *font* 12pt Times New Roman, enkelt *radavstånd* (i Word innebär detta 1.15) samt rak höger- **och** vänstermarginal. Inför slutlig uppsats se över texten och tillämpa avstavning för att undvika onödigt långa och ojämna avstånd mellan ord. Över- och underkant ska ha 2,5 cm *marginaler*, medan sidorna ska ha 3 cm marginaler. Nytt stycke bildas genom att en blank rad lämnas mellan två olika stycken (inget indrag). Nytt kapitel börjar på ny sida. Uppsatsens *sidnumrering* startar vanligtvis från och med introduktionsavsnittet, som då blir sida 1. Titelsidan ingår inte i sidnumreringen. Sammanfattning och innehållsförteckning numreras antingen inte alls eller med romerska siffror. Från och med introduktionskapitlet ska arabiska siffror användas. Eventuella bilagor ingår inte i den totala sidnumreringen utan sidnumreras för sig.

Uppsatsens kapitel byggs upp av olika avsnitt som är avdelade med underrubriker och stycken. Använd högst tre *rubriknivåer* (d.v.s. 1, 1.1, 1.1.1). Rubriken ska spegla innehållet i avsnittet och användas för att göra texten läsvänlig. Rekommenderade rubriknivåer skrivs i valfri font med fet stil 22 pt, 12 pt samt kursiv stil 12pt om tre nivåer används. Det är två tomma rader mellan ny rubrik och föregående stycke.

Använd vår institutionsmall *Titelsida* för uppsatsarbeten i företagsekonomi (se bibliotekets webbsida Att skriva). Observera att för examensarbeten kommer examensarbetets titel att finnas med på examensbeviset. Uppsatsens framsida ska innehålla titel, författarnas namn, ev studieinriktning, handledare, examinator och institutionen vid vilken uppsatsen är skriven, kursen i vilken uppsatsen ingår, termin och år. Titeln ska placeras i mitten av framsidan. Titeln bör innehålla de centrala begrepp som varit föremål för ditt intresse. Det är viktigt att välja en titel som dels täcker ditt syfte med undersökningen, dels lockar till läsning. Ibland kan det vara bra att ha både huvud- och underrubrik.

Uppsatsens *sammanfattning* och engelskspråkiga *abstract* placeras i nämnd ordning på var sin sida omedelbart efter titelsidan. En sammanfattning ska vara en självständig enhet i rapporten och omfatta högst en sida och visa hela rapportens innehåll: titel, författare, kurs, termin, problem, syfte, metod, teori, empiri, analys. Det är viktigt att den kan läsas självständigt från uppsatsen och att den även speglar uppsatsens resultat. Tempus för sammanfattningen är imperfekt då det är en sammanställning av vad som redan gjorts. Texten i sammanfattningen skrivs alltid löpande utan avsnittsindelning.

Innehållsförteckningen innehåller upp till tre rubriknivåer. Sammanfattning och innehållsförteckning listas inte i innehållsförteckningen. Bilagor listas efter innehållsförteckningen exempelvis Bilaga 1: Frågeguide, Bilaga 2: Enkät. Om uppsatsen innehåller många figurer och/eller tabeller förekommer oftast även tabell- och figurförteckningar som placeras efter innehållsförteckningen. Dessa förteckningar presenterar figurer och/eller tabeller i numerisk ordning, följt av figurtitel och sidnummer. Ibland förekommer även en lista över förkortningar.

Uppsatser innehåller ofta olika former av *figurer* (det vill säga illustrationer, grafer, diagram, bilder, och fotografier). *Tabeller* gör det möjligt att presentera omfattande data på ett överskådligt sätt. När du funderar över att använda en figur eller tabell i din uppsats ställ dig gärna frågan - tillförs något? Enligt Björklund och Paulsson (2003, s. 81) bör tabellen eller figuren vara överskådlig och begriplig, ha anknytning till brödtexten, ha numrering och figurtext, vara refererande samt vara enhetligt utformade genom uppsatsen. Varje figur och tabell ska vara numrerad och ha en figur/tabelltitel. Numrering sker löpande genom uppsatsen med arabiska siffror (inte kapitelbaserad numrering). I figur/tabelltexten som placeras under figuren/tabellen skrivs antingen förkortningen Fig.1 eller Figur 1 följt av figurtitel och källa.

Om en tabell är omfattande kan den placeras som bilaga. Reproduktion av figurer från andra källor regleras av upphovsrättslagen och kopieringsavtal. För att få använda figuren måste tillstånd införskaffas från upphovsmannen/upphovsmännen. Du måste då berätta vad du ska göra med bilden (syftet med användandet/var publicering ska ske). Se mer information om upphovsrätt på Bibliotekets webbsida. Om du vidareutvecklat någon annans figur ange detta som t ex ”Omarbetad från Jacobsen och Thorsvik, 2008, s. 106”.

Referenshantering enligt Harvardsystemet

Högskolan Väst använder **Harvardsystemet** för referenshantering. Information om Harvardsystemet finns på bibliotekets hemsida Att skriva. Du bör ta del av denna information INNAN du skriver uppsatsen för att undvika onödigt merarbete med referenshantering. Det är viktigt att uppmärksamma att referenslistan ska stå i bokstavsordning i EN löpande lista oavsett källtyp. Dela alltså INTE upp referenslistan i olika källtypgrupper (artiklar, böcker mm).

BILAGA 2: Planeringsrapportens innehåll (för examensarbete om minst 15 hp)

Planeringsrapporten syftar till ge ett underlag för hur undersökningen är tänkt att genomföras. Genom att skriva en planeringsrapport kan tidiga ev brister eller oklarheter i planerat upplägg för studien upptäckas och åtgärdas innan datainsamlingen påbörjas. Planeringsrapporten kan också ses som ett första utkast till uppsatsen, eftersom de delar som ingår i planeringsrapporten också ingår i uppsatsen, dock i mer utvecklad form. En fullständig planeringsrapport innehåller avsnitten Introduktion, Metod och Teoretisk referensram samt referenslista. Planeringsrapporten ska skrivas i uppsatsform enligt de formella krav som anges i bilaga 2 inklusive kravet på att använda mallen för titelsidan. Nedanstående frågeställning är avsedda att användas som en checklista för att uppnå en fullständig planeringsrapport. För mer detaljerad information se även bilaga 1 och 3-5.

1. Vilken preliminär titel har arbetet?

Introduktion (se även bilaga 3)

2. Varför är valt problemområde värt att studera? Vad är bakgrunden till att du har valt just detta område?
3. Redogör för på vilket sätt du påverkas av tidigare erfarenhet eller litteratur (läroböcker, facklitteratur etc) vid valet av område
4. Vem kan ha intresse och nytta av ditt examensarbete? Vad förväntas bli ditt bidrag d v s vad kommer författare och läsare att veta efter genomförd studie som vi inte vet nu?
5. Problemdiskussion - Vilka begrepp är centrala i din studie? Vad består problemet i? Varför är detta ett problem och för vem? Hur kan problemet lösas?
6. Hur avgränsar du undersökningsområdet så att studien blir hanterbar inom kursens tidsram?
7. Vilken kunskap har du redan om det valda problemområdet?
8. Vilken forskningsfråga har ditt examensarbete?
Forskningsfrågan formuleras som ett resultat av problemdiskussionen. Det ska vara en konkret fråga, formulerad i en enda mening. Fundera över om forskningsfrågan är möjlig att: besvara, undersöka vetenskapligt, koppla till tidigare forskning samt besvara inom rimlig tid och med en rimlig arbetsinsats
9. Vad är din studies syfte, vilken ny kunskap vill du uppnå? (Studiens genomförande i sig är inte ett syfte. Du gör studien för att få fram kunskap) Syftet följer efter forskningsfrågan. I syftet anger du vad du vill uppnå med uppsatsen och hur den ska bidra till ökad kunskap på det valda undersökningsområdet.

Metod (se även bilaga 4 och annan rekommenderad metodlitteratur)

I uppsatsens metodkapitel beskriver du hur du gått tillväga för att genomföra studien. Syftet är att visa att de metoder som valts är lämpliga med avseende på det valda problemområdet och forskningsfrågan samt för att möjliggöra granskning av uppsatsen. Metodavsnittet i Planeringsrapporten ska innehålla en redogörelse för vetenskapligt synsätt, undersökningsansats, planerad datainsamling, källkritik och tillförlitlighet/validitet.

Vetenskapligt synsätt innebär att beskriva din grundläggande syn på hur världen/verkligheten är beskaffad, hur du skaffar sig kunskap om den samt hur denna syn påverkat valet av tillvägagångssätt, datainsamlingsmetod och analys av data. Du redogör för om du har ett positivistiskt eller hermeneutiskt synsätt med strävan efter att förklara alternativt tolka. Du anger om du har en kvalitativ eller kvantitativ inriktning och huruvida du avser att mäta variabler som exempelvis samlas in via enkäter eller om de avser att samla data om individers upplevelser och erfarenheter via intervjuer. I avsnittet undersökningsansats redogör du för vilken ansats du valt för att genomföra din undersökning, dvs hur du lägger upp datainsamlingen. Ett kvantitativt angreppssätt leder vanligtvis till att även en kvalitativ undersökningsansats används, t ex att genom en surveyundersökning undersöka många enheter, medan ett kvalitativt angreppssätt ofta innebär att författarna t ex väljer att göra en intervjustudie med få enheter.

10. Vilka vetenskapliga utgångspunkter har du i din studie i relation till valt forskningsproblem/problemområde?
11. Vilken/vilka metoder planeras för datainsamling? Redogör för för- och nackdelar och motivera valet av metod/er/.
12. Vilken data ska samlas in? När ska data samlas in? Vem samlar in data, uppsatsgruppen eller annan aktör?
13. Urval -vilka eller vad ska undersökas? Motivera urval och diskutera konsekvenser av ert urval.
14. Var och hur planerar du att ev intervjupersonerna ska kontaktas och intervjuas?
15. Diskutera om det finns skäl att intervjupersonerna representerar en intresseinriktning som kan påverka studien?
16. Hur ska data samlas in (intervjuer, enkäter, besök, telefonintervju mm)?
17. Hur ska du dokumentera din datainsamling (ljudupptagning, anteckningar)?
18. Vad innebär vald metod för slutsatsernas räckvidd?

Källkritik och Tillförlitlighet/Validitet

19. Hur planeras urvalet av studiens källor, både sekundära och primära, för att undvika en bristande datainsamling som kan ge en snedvriden bild av studerat fenomen?
20. Hur planeras studien för att få möjliggöra en hög tillförlitlighet/validitet?

Teoretisk referensram (se även bilaga 5)

I den teoretiska referensramen presenteras och diskuteras tidigare vetenskapliga studier och teori för det valda problemområdet i relation till uppsatsens forskningsfråga. Syftet är att visa hur tidigare studier och teori kan bidra till att besvara uppsatsens forskningsfråga samt uppfylla dess syfte.

21. Vad visar tidigare forskning inom området?
22. Hur genomförs litteratursökningen (databaser, sökord, utfall av sökning etc)?
23. Vilken vetenskaplig litteratur kommer du att använda dig av, (motivera val av litteratur, varför är vald litteratur mest givande (källkritik)?
24. Hur är litteraturen relevant för forskningsfrågan?
25. Ge ett prel. förslag till analysmodell.

Referenslista enligt Harvardsystemet (se anvisningar bibliotekets hemsida)

BILAGA 3: Uppsatsens första kapitel – Introduktion

I planeringsrapporten inleddes arbetet med att utveckla bakgrund, problemdiskussion, forskningsfråga och syfte. Detta arbete fortsätter och fördjupas vid författandet av uppsatsens första kapitel.

Avsikten med Introduktionsavsnittet

Det första kapitlet ska beskriva vad som är uppsatsens undersökningsområde, sätta in det i ett större sammanhang, problematisera, samt klargöra och motivera varför det är intressant att undersöka. Det sker genom en problematisering av det valda uppsatsämnet: Liksom i planeringsrapporten ska bakgrunden till det valda problemet redogöras för, och därefter leda fram till en problemdiskussion. Problemdiskussionen resulterar sedan i formuleringen av den forskningsfråga som ska besvaras i uppsatsen. Avslutningsvis följer syftesformuleringen. Denna process kan liknas vid en bred tratt som smalnar av mot en forskningsfråga.

Det inledande kapitlets struktur och innehåll

De delar som inledde planeringsrapporten återkommer även i uppsatsens första kapitel, som struktureras enligt följande rubriker:

- Bakgrund
- Problemdiskussion
- Forskningsfråga
- Syfte

Bakgrunden ska sätta in det valda undersökningsområdet i ett större sammanhang. I bakgrunden tar du upp sådant som visar på ämnets aktualitet, t ex material från aktuell debatt, egna observationer och erfarenheter eller nya forskningsrön funna i vetenskapliga artiklar. Vidare redogör du kortfattat för (en fördjupning sker sedan i teorikapitlet) vilken forskning som finns på området och vad den kommit fram till samt pekar på områden som ännu inte undersökts.

Problemdiskussionen ska visa varför det är relevant att undersöka det valda området. Ett problem är något som är olöst, obesvarat och/eller inte ännu belyst på ett tillräckligt tydligt sätt. I problemdiskussionen bör följande frågor diskuteras:

Vad: Vad består problemet i?

Varför: Varför är detta ett problem, och för vem?

Hur: Hur kan problemet lösas?

Om bakgrunden visar att det valda undersökningsområdet är något som för tillfället debatteras i media, om det är något du själv nyligen har erfarenhet av, och om det inte tidigare har studerats vetenskapligt, har du goda möjligheter att motivera varför ämnet är relevant att undersöka. Undersökningsområdet bör vara både praktiskt och teoretiskt motiverat.

Forskningsfrågan formuleras som ett resultat av problemdiskussionen. Den ska vara en konkret fråga, formulerad i en enda mening. När forskningsfrågan formuleras kan det vara till hjälp att fundera över om forskningsfrågan är möjlig enligt följande att:

- besvara
- undersöka vetenskapligt
- koppla till tidigare forskning
- besvara inom rimlig tid och med en rimlig arbetsinsats

Syftet följer efter forskningsfrågan. I syftet anger du vad du vill uppnå med uppsatsen och hur den ska bidra till ökad kunskap på det valda undersökningsområdet.

Några tips och saker att tänka på vid författandet av det inledande kapitlet

Jobba hårt: Ett grundläggande tips vid författandet av det första kapitlet är att lägga en hel del tid och kraft på just detta kapitel. Att inleda uppsatsarbetet med att genomföra en omfattande litteratursökning hjälper dig att öka dina kunskaper om problemområdet, vilket underlättar arbetet med att problematisera och formulera en konkret forskningsfråga.

Allt hänger ihop: Arbetet med uppsatsen går betydligt lättare om problematiseringen är noggrant genomförd och forskningsfrågan är konkret och tydlig - en välformulerad och konkret forskningsfråga är faktiskt avgörande för kvaliteten på uppsatsen. Det beror på att problemområdet och forskningsfrågan styr vilken teoretisk referensram som ska användas, vilket empiriskt material som ska samlas in och vilka metodval som är bäst lämpade för att göra detta. Det är dessutom omöjligt att analysera och dra slutsatser utifrån det insamlade materialet utan en tydlig forskningsfråga – om du inte har klart för dig vad du ska göra är det väldigt svårt att göra något alls.

Kontinuitet: Det första som händer i uppsatsen är att problemområdet och forskningsfrågan presenteras. Det är i det fortsatta uppsatsarbetet viktigt att hålla fast vid dem för att skapa en logisk följd i de efterföljande kapitlen och för att hålla en ”röd tråd” genom uppsatsen. Du bör således undvika utvikningar i metod och teori som saknar koppling till forskningsfrågan. Ett tips är därför att då och då under uppsatsarbetet gå tillbaka till inledningskapitlet för att hålla fast vid det ursprungliga problemområdet och forskningsfrågan. Har du kommit ifrån ämnet måste du göra justeringar så att den röda tråden bibehålls.

Håll bedömningen i bakhuvudet: Som nämns i kapitel 6 bedöms uppsatsen enligt Universitetskanslerämbetets f d Högskoleverkets, normer för kvalitetsutvärdering. De bedömningsgrunder som är relevanta för uppsatsens första kapitel, tillsammans med vilka av kapitlets delar de i grova drag motsvaras av, visas i tabellen nedan. Vid bedömningen tittar examinator på hur väl problematiseringen och formuleringen av forskningsfrågan har genomförts samt dess teoretiska och praktiska förankring. Även kreativitet och originalitet i valet av problemområde beaktas.

Bedömningsgrund	Förtydligande	Motsvaras ungefärligen av
Identifiering och formulering av problem	Problemdiskussionen ska vara koncis, genomtänkt och strukturerad. Den ska utmynna i en tydlig och motiverad forskningsfråga som självständigt identifierats och skapats av författaren.	Problemdiskussion och forskningsfråga.
Problematiseringens relevans	Valet av problem ska vara relevant med avseende både på tidigare kunskaper/studier inom området och på dess betydelse för yrkesliv, samhällsfrågor och/eller kunskapsutveckling. Valet ska motiveras och studieobjekt definieras.	Bakgrund och problemdiskussion
Syfte inklusive avgränsningar	Uppgiften ska vara preciserad och avgränsad så att den är genomförbar och så att det går att avslutningsvis läsa ut resultatet. Syftet ska ha ett generellt intresse utöver uppsatsskrivande	Syfte

Tabell 3. Bedömningsgrunder – det inledande kapitlet

Röda tråden: Som tabellen visar överlappar de olika delarna i kapitlet varandra i bedömningen. Det är därför viktigt att tänka på att de olika delarna inte ska författas var för sig utan arbetet med den ena delen ska följa på arbetet med den andra. På samma sätt som hela uppsatsen måste vara enhetlig och följa en logisk struktur, måste inledningskapitlets olika delar hänga ihop: Det som tas upp i bakgrunden måste bearbetas i problemdiskussionen för att sedan kokas ned till en forskningsfråga och slutligen speglas i syftet.

BILAGA 4: Metod

I planeringsrapporten inleddes arbetet med metoddiskussionen. Detta arbete fortsätter och fördjupas vid författandet av uppsatsens metodkapitel.

Avsikten med metod

I metodkapitlet beskriver du hur du gått tillväga för att genomföra uppsatsen. Syftet med det är att visa att de metoder som valts är lämpliga med avseende på det valda problemområdet och den formulerade forskningsfrågan samt för att möjliggöra granskning av uppsatsen.

Metodkapitlets struktur och innehåll

I metodkapitlet ska följande delar diskuteras och motiveras:

- Vetenskapligt synsätt
- Undersökningsansats
- Datainsamling
- Analysmetoder
- Källkritik
- Tillförlitlighet/Validitet

Vetenskapligt synsätt: I detta avsnitt beskriver du din grundläggande syn på hur världen är beskaffad, hur du skaffar sig kunskap om den samt hur denna syn påverkat valet av tillvägagångssätt, datainsamlingsmetod och analys av data. Ett grundkrav är att du anger om du har en kvalitativ eller kvantitativ inriktning.

Undersökningsansats: I det här avsnittet beskriver du vilken ansats du valt för att genomföra din undersökning, d v s hur du lägger upp datainsamlingen. Ett kvantitativt angreppssätt leder vanligtvis till att även en kvantitativ undersökningsansats används, t ex att genom en surveyundersökning undersöka många enheter, medan ett kvalitativt angreppssätt ofta innebär att författarna t ex väljer att göra en intervjustudie med få enheter.

Datainsamling: Här beskriver du hur du genomfört datainsamlingen, avseende insamling av empiriskt material (primärdatainsamling). Viktiga punkter att diskutera är valet av datainsamlingsmetod och motiven till det samt alternativa datainsamlingsmetoder. Urvalet och dess omfattning ska diskuteras och motiveras, och problem som uppstått vid datainsamlingens genomförande ska redovisas tillsammans med en beskrivning av hur du har gått tillväga för att lösa dem.

Det finns flera olika slags datainsamlingsmetoder för studier i företagsekonomi. Beroende på vilket undersökningsobjekt studien har och vilka frågor som ska besvaras, passar olika datainsamlingsmetoder mer eller mindre bra. Du avgör vilken metod som fungerar bäst för att besvara forskningsfrågan. Valet av metod ska förklaras och motiveras för att övertyga läsaren om att valet är förnuftigt och för att visa att valet har gjorts på ett medvetet sätt (se t ex Bryman och Bell, 2011).

Analys- och tolkningsmetoder: Här redovisas en diskussion kring databearbetning och tillvägagångssätt i analysen/tolkning, kopplat till valet av ansats.

Källkritik: Du ska föra en diskussion kring de empiriska källor som använts. Bland annat ska källornas, neutralitet kvalitet och aktualitet diskuteras, av vem de framställts samt av vilken orsak och för vem. (Observera att källkritik rörande referenser i teoriavsnittet behandlas där).

Tillförlitlighet/validitet: Avslutningsvis ska du föra en diskussion om studiens reliabilitet och validitet (om det är en kvantitativ studie) alt om dess tillförlitlighet och överförbarhet (vid en kvalitativ studie). För mer information se Bryman och Bell (2011), Björklund och Paulsson (2012) och Backman (2008).

Några tips och saker att tänka på vid författandet av metodkapitlet

Fokus på egna metodval: Metodkapitlet ska beskriva dina metodval. För att undvika att metodkapitlet förvandlas till ett referat över metodlitteratur, bör du börja varje avsnitt i kapitlet med att beskriva dina egna val och därefter använda metodlitteratur som stöd i diskussionen kring motiven till dina val. Samtliga val som är betydelsefulla för studiens genomförande måste motiveras med sakargument som ligger utanför ditt eget tyckande och upplevelse.

Koppla till problemområde och forskningsfråga: Metodkapitlet ska beskriva hur du gått tillväga för att genomföra din uppsats. Kapitlet beskriver alltså i själva verket hur du gått tillväga för att besvara forskningsfrågan och uppfylla syftet. En återkommande diskussion bör därför föras i kapitlet som kopplar de valda metoderna till problemområdet och forskningsfrågan. Då visar du att valen är en konsekvens av problemställningen och ser till att bibehålla kontinuitet i uppsatsen.

För vem genomförs uppsatsen? Vid alla presentationer av arbetet, såväl muntliga som skriftliga, t ex när du tar kontakt för intervjuer och andra former av datainsamling, ska det klart framgå att det handlar om ett examensarbete. Det ska också tydligt framgå om det finns någon särskild uppdragsgivare för undersökningen för att undvika att du uppfattas som vilseledande.

Anonymitet: De som intervjuas eller på annat sätt lämnar information till uppsatsen ska få tillräcklig information för att de ska kunna ta ställning till huruvida de vill delta. Undersökningar ska genomföras och rapporteras så att deltagarna i en studie inte drabbas av problem genom sitt deltagande. Om du är osäker på vad som är lämpligt bör frågan diskuteras med handledare.

Tänk också på att det godkända examensarbetet om minst 15 hp vid publiceringen i DiVA kommer att bli en offentlig handling och sökbar på nätet. Det är därför viktigt att du funderar över vilka data som kan respektive inte kan presenteras samt om deltagarna bör anonymiseras. Möjliga intervjupersoner ska i samband med att de tar ställning till om de vill delta i undersökningen informeras om att materialet kommer att vara tillgängligt för allmänheten.

När det gäller anonymitet är det viktigt att skilja på en situation där fiktiva namn används, men där det är möjligt för den insatte att förstå vilket företag eller vilka individer det handlar om, och en anonymisering där identifikation är omöjlig eller mycket svår. Datainspektionens hemsida anger bl a vad som gäller för forskning (se Gustafsson, Hermerén och Pettersson, 2004).

Det går oftast att garantera fullständig anonymitet för undersökta personer eller företag, om det är en förutsättning för att undersökningen ska kunna genomföras. Detta innebär bl a att primärmaterial, t ex enskilda respondenters svar, inte får överlämnas till uppdragsgivare eller andra. Om anonymitet eller sekretess önskas kan det vara lämpligt att det formuleras ett skriftligt avtal. Önskemål eller krav på anonymitet och avtal om detta ska alltid diskuteras i förväg med och godkännas av handledaren.

Konfidentiella uppsatser är inte tillåtna, eftersom alla examensarbeten är offentliga handlingar. Det är inte heller tillåtet att ha hemliga bilagor till uppsatsen.

Bedömningen är viktig att ha i åtanke vid författandet av metodkapitlet. I tabellen syns bedömningsgrunderna för metodkapitlet.

Bedömningsgrund	Förtydligande	Syns i kapitlet genom att
Redogörelse för och motivering av vald design	Metodvalets för- och nackdelar ska diskuteras samt begränsas till problemrelevanta aspekter. Genomförandet ska vara uppenbart och kontrollerbart för läsaren.	Dessa diskussioner ska föras genom hela metodkapitlet, d v s återkomma vid redovisningen av resp. metodval. Samtliga val ska motiveras med sakargument.
Designens relevans med hänsyn till problem, modell och data	Den valda metoden ska motiveras och kopplas till problem, teori och modell.	
Redogörelse för insamling, analys och tolkning av material och data	Redogörelsen för insamling och analys ska vara konsistent och författaren ska visa medvetenhet om hur bl a kvantitativa och kvalitativa analysmetoder används beroende på vald ansats.	

Tabell 4. Bedömningsgrunder – metodkapitlet

Tänk alltså på att genomgående motivera och diskutera alla metodval. Om uppsatsen t ex innehåller två delstudier, ska alla metodval redovisas för respektive delstudie.

BILAGA 5: Teoretisk referensram

I planeringsrapporten inleddes arbetet med val av litteratur, och i inledningskapitlet beskrevs de teoretiska utgångspunkter som problemdiskussionen baserades på. I kapitlet där den teoretiska referensramen presenteras är det bl a dessa utgångspunkter som behandlas i en fördjupad diskussion.

Avsikten med teoretisk referensram

I den teoretiska referensramen presenteras och diskuteras tidigare vetenskapliga studier och teori på det valda problemområdet i relation till uppsatsens forskningsfråga. Syftet med det är att visa hur tidigare studier och teori kan bidra till att besvara uppsatsens forskningsfråga samt uppfylla dess syfte.

Teorin gör att du slipper göra om allt från början, eftersom andra redan har studerat det valda problemområdet i något avseende. Teorin bidrar till att ge struktur åt hur du kan tänka kring problemområdet och hjälper dig att skilja på vad som är väsentligt och oväsentligt att ta upp.

Teorikapitlets struktur och innehåll

I teorikapitlet ska följande delar ingå:

- Val av insamling av litteratur (d v s teori), där följande delar ska beskrivas utförligt:
 - Litteratursökningens genomförande
 - Problem vid litteratursökningen
 - Motivering av teorivalets omfattning
 - Motivering till valet av teori
- Refererat av vald litteratur/teori (där en indelning i flera avsnitt med underrubriker oftast är nödvändig)
- En analys- eller tolkningsmodell, d v s en redogörelse för de valda delar av teorin som fördjupar forskningsfrågan och som strukturerar analysen. Analys- eller tolkningsmodell ger struktur även för presentationen av den empiriska datainsamlingen, och knyter ihop d v s visar på hur teori, empiri och analys hänger samman".

Insamling av litteratur: I det här avsnittet beskriver och motiverar hur du gått tillväga när du sökt relevanta tidigare studier och teori. De ev problem som tillstött under insamlingen ska redogöras för, liksom för hur sådana problem hanterats. Litteratursökningens omfattning ska motiveras, liksom valen av teori. När du redogör för varför de valt viss litteratur, ska anknytning ske till det valda problemområdet och forskningsfrågan.

Informationsmängden och de elektroniska sökmöjligheter som finns tillgängliga avseende vetenskaplig litteratur gör det nödvändigt att på ett tidigt stadium avgränsa vilket material som behövs och vilket område som ska studeras. Om du ska söka i databaser är det av avgörande betydelse att ha väl avgränsade söktermer, annars är risken stor att förlora sig i stora mängder information.

Den litteratur där du finner teori består av källor som håller vetenskaplig kvalitet. Lagtext, redovisningsnormer, kurslitteratur och handböcker av konsultkaraktär brukar inte kännetecknas av vetenskaplig kvalitet och ska inte användas som källor i teorikapitlet. Lämpliga källor är;

- Forskning, som avrapporteras i form av en avhandling eller artiklar i vetenskapliga tidskrifter
- Forskningsöversikter och synteser som går igenom tidigare forskning inom ett visst område

Referat av vald litteratur/teori: I det här avsnittet ska du visa att du har kunskap om relevant teori och tidigare studier inom uppsatsens problemområde. Att referera innebär att du *med dina egna ord*, utifrån den egna problemdiskussionen och forskningsfrågan, återger innehållet i en text. Ett tips är att först notera en texts huvudpunkter och sedan utgå från dem när referatet skrivs. Med en texts huvudpunkter menas nyckelord och uttryck som den omgivande texten beskriver eller förklarar andemeningen av.

Goda råd för att träna upp ett kritiskt tänkande och aktivt läsande:

- Vad var det viktigaste i denna läsning/diskussion?
 - Hur kan jag länka det till den kunskap jag fått från tidigare läsning?
 - Hur kan jag länka det till tidigare erfarenheter?
 - Instämmer jag eller ej i det perspektiv som framförs? Hur?
 - Blev några av mina personliga värderingar utmanade?
 - Vad känner jag om mina gamla idéer utmanas?
 - Vad tänker jag om mitt eget lärande i det läget?
 - Vad behöver jag göra för att stärka mitt lärande?
- (Burge, 2004 översatt av Norberg Brorsson och Ekberg, 2012, s. 146)

Akademiskt skrivande och argumentation: I självständiga arbeten som uppsatser och examensarbeten ställs krav på språklig kvalitet och på tydlig argumentation. Argumenterande skrivande i en uppsats innebär att strukturen är uppbyggd så att varje kapitel eller avsnitt logiskt bygger på det tidigare. Varje avsnitt ska kunna motiveras utifrån uppsatsens syfte och all irrelevant text bör undvikas. Uppsatsens innehåll ska vara detaljerat och relevant så att du kan bygga upp goda argument. Här finns också krav på att du diskuterar motargument och tydligt motiverar din egen åsikt. Det är även viktigt att påvisa att alternativa/motstridiga åsikter eller resultat kan finnas i andra studier. Val av källor, referenser och citat påverkar möjligheten att argumentera och bygga upp de tankar som uppsatsen vilar på. Uppsatsens argumentation syftar till att övertyga läsaren om att studien är väl genomförd och att slutsatserna är relevanta i förhållande till vald teori, metod och datamaterial (Norberg Brorsson och Ekberg, 2012),

Analysmodell: Referatet av relevant teori ska följas av en diskussion kring den presenterade teorin, kopplat till den egna uppsatsens problemområde och forskningsfråga. Diskussionen ska mynna ut i din egen analysmodell vilken kan liknas vid en brygga som förtydligar uppsatsens nyckelbegrepp och sammanlänkar uppsatsen teori- och empiriavsnitt.

I det här avsnittet ska du visa prov på kritiskt tänkande i förhållande till den presenterade litteraturen. Du argumenterar för och emot de presenterade teorierna, utifrån den egna forskningsfrågan: Kanske kan du använda vissa aspekter av en teori och samtidigt bortse från andra, kanske kan du kombinera flera teorier eller delar av flera teorier för att skapa ett arbetsredskap, d v s en analysmodell, som passar för den egna forskningsfrågan. Analysmodellen kan dels utgöras av en figur eller liknande som du skapat utifrån teorin, dels av att du utarbetar ett antal undersökningsfrågor.

Utifrån analysmodellen konkretiserar du ditt informationsbehov, d v s fastställer vad du behöver ta reda på för att besvara undersökningsfrågorna. Utifrån informationsbehovet genomför du sedan den empiriska undersökningen.

Några tips och saker att tänka på vid författandet av teorikapitlet

Vem säger vad: Var noga med att skilja på dina egna åsikter och den refererade texten. I längre referat måste läsaren då och då påminnas om att texten är ett referat, vilket kan göras genom att använda referatmarkeringar:

Vid refererat: Använd referatmarkeringar som exempelvis *menar, anser, hävdar, påpekar, understryker, påminner om, gör gällande, förklarar, framhäver, insisterar, tycker, diskuterar, betonar, meddelar, belyser, försäkrar, berättar, utreder, påtalar* och *påstår*. Då signalerar du att det inte är dina egna idéer du presenterar. Använd referenser enligt Harvardsystemet.

Vid citat: Använd Harvardsystemet, ange sidnummer.

Undvik plagiering: Plagiering kan uppkomma oavsiktligt när du har för bråttom och glömmer bort att se till att det syns vad som är citat och varifrån det är taget. Det ska tydligt framgå vad som är dina egna ord och tankar och vad du har hämtat från andra källor. Plagiering undviks genom att du med egna ord uttrycker vad någon annan har skrivit och samtidigt uppger källa i den löpande texten (källhänvisning). Ytterligare källinformation anges i referenslistan. Information om hur du skriver källhänvisningar och referenslista finns på bibliotekets hemsida.

Lärare vid högskolan är skyldiga att anmäla plagiat där det finns grundad misstanke om fusk till disciplinnämnden. Fällning i disciplinnämnden kan resultera i en temporär avstängning från studierna. Institutionen använder ett särskilt databaserat system, vilket går under benämningen Urkund, för att kontrollera huruvida texter, t ex uppsatser, innehåller plagiat. Samtliga uppsatser ska skickas till Urkund före slutseminariet (se Högskolan Väst, 2012; Urkund, 2012).

Bedömningen är viktig att ha i åtanke vid författandet av teorikapitlet. I tabellen syns bedömningsgrunderna för teorikapitlet.

Bedömningsgrund	Förtydligande	Motsvaras ungefärligen av
Förtrogenhet med teoretiskt tänkande	Inkluderar bl a förmåga att skilja mellan begrepps teoretiska och vardagliga betydelse.	Ett motiverat och genomtänkt referat av teori och tidigare studier.
Tidigare relevant forskning	Tidigare viktiga arbeten inom det valda problemområdet ska vara identifierade, och arbetet anknutet till befintlig teori- och begrepps bildning.	Motiverade val av vetenskaplig litteratur. Referat av teori och tidigare studier
Analysmodell med operationalisering av begrepp	Ska visa förmåga att välja och vid behov anpassa en användbar begreppsapparat som knyter an till tidigare relevant forskning och som uttryckligen används för behandlingen av det valda problemet. Begreppen ska uttryckas så att de kan definieras och/eller observeras. Valet av begrepp (teori, modell, tidigare studier) ska göras med koppling till problemet.	En analysmodell som ska användas för att strukturera empiri och analys.

Tabell 5. Bedömningsgrunder – teorikapitlet

Liksom i metodkapitlet är det alltså viktigt att genomgående motivera och diskutera alla val för att visa att de valda teorierna är relevanta för studiens problemområde och forskningsfråga.

BILAGA 6: Empiri

Empiriavsnittet är det första kapitlet som inte förekommer i någon form i planeringsrapporten, eftersom det är ett resultat av den planerade och nu genomförda datainsamlingen.

Avsikten med empirikapitlet

I empirikapitlet redovisas resultat d v s all data som samlats in för att besvara forskningsfrågan och uppfylla syftet, all data som ska utgöra grunden för analysen, tolkningen och slutsatserna.

Kapitlets struktur och innehåll

Empirin kan presenteras olika sätt, men några förslag på rubriker är:

- Empiripresentationens struktur
- Presentation av empiriska data
- Sammanfattning av empiriska data (sammanfattning av kapitel)

Empiripresentationens struktur: I ett inledande avsnitt beskriver du hur det fortsatta kapitlet är upplagt. Vanligtvis struktureras empirin enligt den analys- eller tolkningsmodell som presenterades i teorikapitlet och den skall redovisas på ett sätt som stämmer överens med den valda metodansatsen. Notera särskilt att en tolkande, kvalitativ ansats medför att den redovisade empirin måste vara relativt omfattande och exempelvis innehålla inte bara intervjusvar utan också information om ”kontexten”, alltså omgivningen till eller sammanhanget där det studerade problemet ingår.

Presentation av empiriska data: All data som utgör grund för analysen ska redovisas, men du måste troligtvis även utesluta mindre intressant information från presentationen för att kunna behålla fokus på det som är relevant. Det måste också tydligt framgå varifrån all information kommer: Oavsett vilka resultat som lyfts fram är det viktigt att beskriva vilka observationer, intervjusvar, enkätdata eller annan datamängd resultaten bygger på.

För att förtydliga texten kan du använda dig av citat som tillför texten intressant information och tabeller som lyfter fram de viktigaste resultaten.

Sammanfattning: Avslutningsvis sammanfattas den presenterade empirin, med betoning på de viktigaste resultaten.

Några tips och saker att tänka på vid författandet av empirikapitlet

Håll kvar den tanken: Vid författandet av empirikapitlet brukar författaren ofta komma fram till en mängd intressanta idéer och slutsatser, men dessa måste sparas till analyskapitlet. I empirikapitlet ska enbart insamlad data presenteras. Ett tips är att du varje gång du får nya idéer kring hur data kan analyseras för in dessa i ett separat dokument, som sedan kan komma till användning vid författandet av analyskapitlet.

Bedömningen är viktig att ha i åtanke vid författandet av empirikapitlet. I tabellen syns bedömningsgrunderna för empirikapitlet.

Bedömningsgrund	Förtydligande	Syns i kapitlet genom att
Avrapportering	Avrapportering av det empiriska materialet ska vara systematisk	Presentationen struktureras på ett genomtänkt sätt, t ex genom att anknyta till den tidigare presenterade analys- eller tolkningsmodellen

Tabell 6. Bedömningsgrunder – empirikapitlet

Vid bedömningen granskas alltså huruvida empiripresentationen är tydlig och systematisk, men också på aspekter såsom huruvida empirimängden är tillräcklig i förhållande till problemområdet och forskningsfrågan samt om empiripresentationen är logisk utifrån den valda metoden.

BILAGA 7: Analys och tolkning

Detta avsnitt förekommer inte i någon form i planeringsrapporten, eftersom det liksom empirikapitlet är ett resultat av den planerade och nu genomförda uppsatsen. Observera att analys och tolkning kan ha olika innebörder beroende på valt forskningsområde och att analysen/tolkningen skall genomföras i enlighet med det synsätt som valts i metodansatsen. I fortsatt text används termen analys, underförstått att både analys och tolkning avses.

Avsikten med analyskapitlet

I analyskapitlet kopplar du samman det som presenterats i empirikapitlet med det som presenterats i teorikapitlet. Analysen kan syfta till att undersöka samband mellan olika faktorer, identifiera mönster, jämföra olika tolkningar eller alternativ och utveckla ny teori.

Analyskapitlets struktur och innehåll

I likhet med empirikapitlet bör analyskapitlet struktureras enligt den analysmodell som presenterades i teorikapitlet. Kapitlet ska tydligt visa hur forskningsfrågan besvaras på ett sätt som bäst överensstämmer med gjorda metodval. Analysen ska alltså genomföras på ett sätt som stämmer överens med problemområdet, forskningsfrågan och vald metod. Analyskapitlet ska inte upprepa informationen från empiri- och teoriavsnitten, utan beskriva en tolkning av resultaten, som är baserad på teori och på empiri. Detta ska ske systematiskt utifrån analysmodellen, och det ska tydligt framgå vad som är analys, vad som är empiri och vad som är teori.

Några tips och saker att tänka på vid författandet av analyskapitlet

Våga ta ställning: Många studenter känner en viss ovana vid att redogöra för egna åsikter och ställningstaganden, men i analyskapitlet ska du göra det. Vid det här laget i uppsatsprocessen är faktiskt du som författare som är mest insatta i just ditt problemområde, och du är fullt kapabla att inneha välgrundade åsikter om det insamlade materialet. Tricket är att i argumentationen söka stöd i teorin för sina tankar.

Om det inte stämmer: Om du finner resultat som inte har stöd i teorin bör de ändå lyfta fram det och då tillsammans med en grundlig diskussion kring hur detta kan vara möjligt: kan det bero på tidigare studiers beskaffenhet, på de egna metodvalen, eller på att området är utforskat?

Bedömningen är viktig att ha i åtanke vid författandet av analyskapitlet. I tabellen syns bedömningsgrunderna för analyskapitlet.

Bedömningsgrund	Förtydligande	Syns i kapitlet genom att
Analys och tolkning kopplade till använda teorier, begrepp och metod	Analysen och tolkningen av materialet ska vara strukturerad och systematisk.	Analysen struktureras på ett genomtänkt sätt, i enlighet med analysmodellen och vald metod, samt kopplat till teori.

Tabell 7. Bedömningsgrunder – analyskapitlet

Vid bedömningen granskas huruvida analysen är rimlig utifrån det valda problemområdet, forskningsfrågan samt vald metod. Granskningen omfattar även huruvida analysen är kopplad till teori och tidigare studier samt huruvida data som både talar för och emot den befintliga tolkningen diskuteras.

BILAGA 8: Slutsats

Slutsatserna förekommer inte i planeringsrapporten, eftersom de liksom empiri- och analyskapitlen är ett resultat av den genomförda uppsatsen.

Avsikten med slutsatskapitlet

I slutsatskapitlet återknyter du till uppsatsens forskningsfråga och syfte, för att visa att de har besvarats respektive uppfyllts. Slutsatskapitlet syftar vidare till att ge en snabb överblick över uppsatsens innehåll och dess huvudsakliga budskap.

Slutsatskapitlets struktur och innehåll

Slutsatsen ska innehålla följande delar:

- Slutsats
- Reflektion över studiens genomförande
- Förslag till fortsatta studier

Slutsats: I det här avsnittet diskuterar du de resultat och slutsatser de kommit fram till samt visar hur forskningsfrågan besvarats och syftet uppfyllts. Ibland innehåller slutsatserna rekommendationer till t ex företag. Dessa bör särskiljas från slutsatserna genom en egen rubrik.

Reflektion över studiens genomförande: I det här avsnittet gör du en metodologisk utvärdering av uppsatsen och diskuterar varför de fått fram ett visst resultat samt vilka begränsningar och förtjänster som finns i materialet.

Förslag till fortsatta studier: Efter den metodologiska reflektionen följer ett avsnitt där du ger förslag på intressanta problemområden som inte täcks in av uppsatsen, men som förtjänar att undersökas vidare.

Några tips och saker att tänka på vid författandet av slutsatskapitlet

Lägg ned tid och kraft: Det sista kapitlet författas i många fall under tidspress i slutet av uppsatsprocessen. Ett tips är att ändå försöka lägga en hel del tid på slutsatserna, eftersom de ofta är det enda som blir läst i en uppsats. För att slutsatserna ska göra resten av uppsatsen rättvisa, kan det därför vara värt att lägga lite extra energi på kapitlet.

Lyft fram det viktigaste: Även i slutsatserna kan du lyfta fram de allra viktigaste resultaten i en tabell eller liknande.

Bedömningen är viktig att ha i åtanke vid författandet av slutsatskapitlet. I tabellen syns bedömningsgrunderna för slutsatskapitlet.

Bedömningsgrund	Förtydligande	Syns i kapitlet genom att
Slutsatser relaterade till syfte och forskningsfråga	Resultat och slutsatser ska vara begripliga och diskuteras med avseende på trovärdighet, giltighet och relevans, samt besvara hur syftet uppfylls.	Besvara forskningsfrågan och uppfylla syftet

Tabell 8. Bedömningsgrunder – slutsatskapitlet

Vid bedömningen granskas huruvida forskningsfrågan har fått ett rimligt svar, huruvida slutsatser och rekommendationer är kopplade till forskningsfrågan, huruvida rekommendationer och förslag till ytterligare forskning verkar vara sprungna ur analysen samt huruvida studiens bidrag beskrivs.

HÖGSKOLAN VÄST
Institutionen för ekonomi och IT
Avdelningen för företagsekonomi
461 86 TROLLHÄTTAN
Tel 0520-22 30 00
www.hv.se